

Тема: Порушення митних правил як адміністративне правопорушення

План

1. Поняття та склад порушення митних правил.
2. Види стягнення за вчинення порушення митних правил та строки їх накладення.
3. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил.
4. Обставини, що впливають на відповідальність за вчинення адміністративного правопорушення.
5. Посадові особи, уповноважені складати протоколи про порушення митних правил.
6. Протокол про порушення митних правил.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 №4495-VI.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 №80731-X.
4. Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 №652 «Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил».
5. Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 №657 «Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму».

1. Поняття та склад порушення митних правил

Порушення митних згідно ст.458 Митного кодексу України (далі – МК України) є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи цим Кодексом чи іншими законами України, і за які цим Кодексом передбачена адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені Митним кодексом України, настає у разі, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за порушення митних правил встановлюється Митним кодексом України.

Суб'єктами адміністративної відповідальності за порушення митних правил можуть бути громадяни, які на момент вчинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а при вчиненні порушень митних правил підприємствами - посадові особи цих підприємств (керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійно або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за додержання такими підприємствами вимог, встановлених цим Кодексом, законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку)

Статтею 460 МК України визначено, що вчинення порушень митних правил, передбачених частиною третьою статті 469, статтею 470, частиною третьою статті 478, статтею 481 цього Кодексу, внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили або протиправних дій третіх осіб, що підтверджується відповідними документами, а також допущення у митній декларації помилок, які не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, якщо такі помилки не допускаються систематично (стаття 268 цього Кодексу – не більше 2 разів на місяць), не тягне за собою адміністративної відповідальності, передбаченої цим Кодексом.

Перевізники несуть відповідальність за переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю шляхом подання митному органу як підстави для переміщення цих товарів документів, що містять неправдиві відомості (стаття 483 цього Кодексу), виключно у разі якщо ці відомості стосуються кількості вантажних місць, їх маркування та номерів, а перевізниками не вжито заходів до перевірки правдивості зазначених відомостей або у разі неможливості такої перевірки не внесено відповідного запису до міжнародної автомобільної накладної (CMR).

2. Види стягнення за вчинення порушення митних правил та строки їх накладення

За порушення митних правил можуть бути накладені такі адміністративні стягнення:

- 1) попередження;
- 2) штраф;
- 3) конфіскація товарів, транспортних засобів комерційного призначення - безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю (крім транспортних засобів комерційного призначення, які використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України за визначеними маршрутами

та рейсами, що здійснюються відповідно до розкладу руху на підставі міжнародних договорів, укладених відповідно до закону), а також транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування митного органу.

Попередження та штраф можуть застосовуватися тільки як основні адміністративні стягнення за порушення митних правил.

Конфіскація товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 Митного кодексу України, може застосовуватися як основне і як додаткове адміністративне стягнення.

За одне і те саме порушення митних правил може накладатися тільки основне або основне і додаткове адміністративні стягнення. Якщо статтею, якою встановлюється адміністративна відповідальність за порушення митних правил, передбачається основне і додаткове адміністративні стягнення, застосування лише додаткового адміністративного стягнення без основного не допускається, крім випадку, передбаченого частиною третьою статті 467 цього Кодексу.

Попередження як адміністративне стягнення за порушення митних правил є офіційним попередженням правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому. Попередження виноситься у формі постанови про накладення адміністративного стягнення.

Штраф як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у покладенні на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається Митним кодексом України залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення.

Сплата штрафу, якщо при цьому не застосовується адміністративне стягнення у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 Митного кодексу України, не звільняє особу, яка вчинила порушення митних правил, від сплати митних платежів, крім випадків, передбачених Митним кодексом України.

Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, і безоплатній передачі їх у власність держави. При цьому моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самостійні об'єкти конфіскації.

Конфіскація може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, що визначаються цим Кодексом та іншими законами України.

Конфіскація товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, застосовується незалежно від того, чи є ці товари, транспортні засоби власністю особи, яка вчинила правопорушення.

Адміністративні стягнення за порушення митних правил не може бути застосовано інакше, як на підставі та в порядку, що встановлені цим Кодексом та іншими законами України.

Додержання митними органами вимог закону в разі застосування адміністративних стягнень за порушення митних правил забезпечується здійсненням систематичного контролю з боку органів вищого рівня та їх посадових осіб, правом оскарження постанов у справах про порушення митних правил та іншими заходами, передбаченими законодавством України.

3. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил.

Якщо справи про порушення митних правил відповідно до статті 522 цього Кодексу розглядаються митними органами або судами (суддями), адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше ніж через шість місяців з дня виявлення правопорушення. Строк накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил зупиняється на час розгляду таких справ судом.

У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях правопорушника ознак порушення митних правил, адміністративні стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше ніж через три місяці з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження, але не пізніше ніж через два роки з дня вчинення правопорушення.

4. Обставини, що впливають на відповідальність за вчинення адміністративного правопорушення

На відповідальність за вчинення адміністративного правопорушення впливають обставини, що пом'якшують відповідальність (ст.34 КУпАП), обставини, що обтяжують відповідальність (ст.35 КУпАП), обставини, що виключають провадження у справах про адмінправопорушення (ст.247 КУпАП).

Відповідно до ст.34 Кодексу України про адміністративні правопорушення, обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративні правопорушення є:

- 1) щире розкаяння винного;
- 2) відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди;
- 3) вчинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин;
- 4) вчинення правопорушення неповнолітнім;
- 5) вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року.

Законами України може бути передбачено й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Орган

(посадова особа), який вирішує справу про адміністративне правопорушення, може визнати пом'якшуючими і обставини, не зазначені в законі.

Відповідно до ст.35 Кодексу України про адміністративні правопорушення, обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративні правопорушення є:

1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її;

2) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; вчинення правопорушення особою, яка раніше вчинила кримінальне правопорушення;

3) втягнення неповнолітнього в правопорушення;

4) вчинення правопорушення групою осіб;

5) вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;

6) вчинення правопорушення в стані сп'яніння. Орган (посадова особа), який накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру адміністративного правопорушення може не визнати дану обставину обтяжуючою.

ст.247 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначені обставини, що виключають провадження в справі про порушення митних правил. Так, провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за таких обставин:

1) відсутність події і складу адміністративного правопорушення;

2) недосягнення особою на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку;

3) неосудність особи, яка вчинила протиправну дію чи бездіяльність;

4) вчинення дії особою в стані крайньої необхідності або необхідної оборони;

5) видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення;

6) скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність;

7) закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків, передбачених статтею 38 цього Кодексу;

8) наявність по тому самому факту щодо особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, постанови компетентного органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення, або нескасованої постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення, а також повідомлення про підозру особі у кримінальному провадженні по даному факту;

9) смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі.

Окремо варто зазначити, що згідно ст. 39 КУпАП, якщо особа, піддана адміністративному стягненню, протягом року з дня закінчення виконання стягнення не вчинила нового адміністративного правопорушення, то ця особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню.

5. Посадові особи, уповноважені складати протоколи про порушення митних правил

Проведення у справі про порушення митних правил здійснюють, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою цієї статті, посадові особи митниці, в зоні діяльності якої було вчинено або виявлено таке порушення. Окремі процесуальні дії у справі про порушення митних правил можуть вчинятися посадовими особами, уповноваженими складати протоколи про порушення митних правил відповідно до статті 490 цього Кодексу, а у випадку, передбаченому статтею 518 цього Кодексу, - також посадовими особами іншого митного органу.

Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, або його заступник має право передавати справу про порушення митних правил для здійснення провадження з однієї митниці до іншої.

Посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, можуть здійснювати провадження у будь-якій справі про порушення митних правил, порушеній будь-яким митним органом України.

6. Протокол про порушення митних правил.

Відповідно до статті 494 Митного кодексу України про кожний випадок виявлення порушення митних правил уповноважена посадова особа митного органу, яка виявила таке порушення, невідкладно складає протокол за формою, установлену центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Протокол про порушення митних правил повинен містити такі дані:

- 1) дату і місце його складення;
- 2) посаду, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол;
- 3) необхідні для розгляду справи відомості про особу, яка притягується до відповідальності за порушення митних правил, якщо її встановлено;
- 4) місце, час вчинення, вид та характер порушення митних правил;
- 5) посилання на статтю цього Кодексу, що передбачає адміністративну відповідальність за таке порушення;
- 6) прізвища та адреси свідків, якщо вони є;
- 7) відомості щодо товарів, у тому числі транспортних засобів особистого користування, транспортних засобів комерційного призначення та документів, вилучених згідно із статтею 511 цього Кодексу;
- 8) інші необхідні для вирішення справи відомості.

Протокол підписується посадовою особою, яка його склала. Якщо при складенні протоколу була присутня особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, протокол підписується і цією особою, а за наявності свідків - і свідками.

Якщо особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, відмовляється підписати протокол, до протоколу вноситься відповідний запис. Особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, має право дати пояснення та висловити зауваження щодо змісту протоколу, а також письмово викласти мотиви своєї відмови від підписання протоколу. Власноручно викладені цією особою пояснення додаються до протоколу, про що до протоколу вноситься відповідний запис із зазначенням кількості аркушів, на яких подано такі пояснення.

У разі складення протоколу особі, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, роз'яснюються її права, передбачені статтею 498 цього Кодексу, та повідомляється про можливість припинення провадження у справі про порушення митних правил шляхом компромісу, про що до протоколу вноситься відмітка, яка підписується цією особою.

У разі потреби в протоколі зазначаються також місце, дата і час розгляду справи про порушення митних правил.

Протокол складається у двох примірниках, один з яких вручається під розписку особі, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил.

У разі відмови особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, одержати примірник протоколу до протоколу вноситься відповідний запис, який підписується посадовою особою митного органу, яка склала протокол, та свідками, якщо вони є, після чого зазначений примірник протягом трьох робочих днів надсилається особі, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, за повідомленою нею або наявною в митних органах адресою (місце проживання або фактичного перебування).

Якщо при складенні протоколу особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, не була присутня, до протоколу вноситься відповідний запис, який підписується посадовою особою митного органу, яка склала протокол, та свідками, якщо вони є, після чого один примірник протягом трьох робочих днів надсилається особі, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, за повідомленою нею або наявною в митних органах адресою (місце проживання або фактичного перебування).

Протокол вважається врученим у тому числі у разі, якщо особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, не перебувала за повідомленою нею або наявною в митних органах адресою або місце проживання чи фактичного перебування, повідомлене такою особою, є недостовірним.

Протокол, а також вилучені товари, у тому числі транспортні засоби особистого користування, транспортні засоби комерційного призначення та документи, зазначені в протоколі, передаються до митниці, в зоні якої виявлено

порушення митних правил, а в разі якщо провадження у справі здійснюється іншим митним органом, - до такого органу.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
фінансів України
31.05.2012 № 652

Державна митна служба України

ПРОТОКОЛ
про порушення митних правил № ____ / ____ / ____

" ____ " _____ 20__ р.

(місце складення протоколу)

Я,

_____, (посада, митний орган, прізвище, ім'я та по батькові особи, що склала
протокол)

у присутності/відсутності (непотрібне закреслити)
особи, _____ що притягується до _____ відповідальності,

(необхідні для розгляду справи

відомості про особу, що притягується до відповідальності,

якщо її встановлено: громадянство, прізвище, ім'я та по батькові,

день, місяць і рік народження, місце народження, місце роботи, посада

або рід занять, місце проживання, дані про документ, що засвідчує особу)

свідків:

1.

(прізвища, місце проживання свідків, якщо вони є) 2.

_____,
ПОНЯТИХ:

2.

_____ (прізвища, місце проживання понятих, якщо вони брали участь) 2.

_____,
керуючись вимогами статей 490, 494, 508 Митного кодексу України, склав цей протокол про порушення митних правил.

Протокол складено за участю перекладача

_____ (посада, місце роботи, прізвище,

_____.
_____ ім'я та по батькові, якщо перекладач брав участь)

Передбачені статтею 503 Митного кодексу України обов'язки перекладача (точно і у повному обсязі здійснювати доручений переклад) мені роз'яснено.

Підпис

перекладача

Протокол складено за участю захисника _____

_____ (посада, місце роботи, реквізити документів згідно з частиною другою статті 500 Митного кодексу України, що підтверджують право на захист особи, що притягається до відповідальності, прізвище, ім'я та по батькові, якщо захисник брав участь)

Передбачені частиною шостою статті 500 Митного кодексу України права захисника (під час участі у справі користуватися усіма правами, зазначеними у статті 498 Митного кодексу України) мені роз'яснено.

Підпис

захисника

Передбачені частиною четвертою статті 494, статтею 498 Митного кодексу України права особи, що притягується до відповідальності за порушення митних правил (дати пояснення та висловити зауваження щодо змісту протоколу; письмово викласти мотиви своєї відмови від підписання протоколу; ознайомитися під час розгляду справи про порушення митних правил у митному органі або суді з матеріалами справи, зробити з них витяги, одержати копії рішень, постанов та інших документів, що є в справі; бути присутнім під час розгляду справи в митному органі та брати участь у судових засіданнях, подавати докази, брати участь у їх дослідженні, заявляти клопотання та відводи, під час розгляду справи користуватися юридичною допомогою захисника, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, давати усні й письмові пояснення, подавати свої доводи, міркування та заперечення, оскаржувати постанови митного органу, суду (судді); користуватись іншими правами, наданими законом), передбачена частиною п'ятою статті 494 Митного кодексу України можливість припинення провадження у справі про порушення митних правил шляхом компромісу мені роз'яснено.

Підпис особи, що притягується до відповідальності

Передбачені частиною другою статті 504 Митного кодексу України обов'язки свідка (з'явитися за викликом органу, у провадженні якого перебуває справа про порушення митних правил, у призначений час й дати детальні та правдиві пояснення, повідомити все відоме в справі та відповісти на поставлені запитання), мені роз'яснено.

Підписи свідків:

1. _____
2. _____

Передбачені частиною третьою статті 505 Митного кодексу України обов'язки понятого (бути присутнім при проведенні процесуальних дій, засвідчувати своїм підписом відповідність записів у протоколі проведеним діям) мені роз'яснено.

Підписи понятих:

1. _____
2. _____

Установлено: _____

_____ (місце, час учинення, вид та характер порушень митних правил)

На підставі статті 511 Митного кодексу України за цим протоколом тимчасово вилучено:

а) товари – безпосередні предмети порушення митних правил; товари, транспортні засоби зі спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортні засоби, що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування митного органу

з/п	Назва вилученого товару, транспортного засобу, їх особливі ознаки	Кількість (вага)	Вартість, грн.
	2	3	4

б) документи, потрібні для розгляду справи про порушення митних правил, у тому числі документи, які перебувають в електронному вигляді на носії інформації

з/п	Назва вилученого документа, носія електронного документа, його особливі ознаки
	2

в) в особи, що не має в Україні постійного місця проживання або адреси, - товари, транспортні засоби у кількості, необхідній для забезпечення стягнення штрафу або вартості товарів, транспортних засобів, що є безпосередніми предметами порушення митних правил; транспортних засобів зі спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю; транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування митного органу

	Назва вилученого товару,	Кількі	Вартість,
--	--------------------------	--------	-----------

з/п	транспортного засобу, їх особливі ознаки	сть (вага)	грн.
	2	3	4

Якщо є додаток до протоколу, то зазначити: «Дивись додаток ____ на _____ аркушах».

Пояснення, зауваження особи, що притягується до відповідальності:

Розгляд справи відбудеться «__» _____ 20__ р. о «__» год. «__» хв. за адресою: _____

(заповнюється в разі потреби)

Примірник протоколу отримав «__» _____ 20__ р.

_____ (підпис особи, що притягується до відповідальності. Заповнюється, якщо цю особу встановлено та вона була присутня при складанні протоколу)

Зміст протоколу перекладено на _____ мову.

_____ (підпис перекладача, якщо перекладач залучався)

Підписи свідків: 1. _____
2. _____

Підписи понятих: 1. _____
2. _____

Підпис _____ захисника

Підпис посадової особи митного органу, що склала протокол, _____

Від підпису протоколу та одержання його примірника особа, що притягується до відповідальності, відмовилася (заповнюється у разі відмови особи від підписання та/або одержання примірника протоколу)

(підпис посадової особи митного органу, що склала протокол)

Підписи свідків: 1. _____
2. _____

Підписи понятих: 1. _____
2. _____

Підпис захисника

Примітка. Кожен аркуш підписується особою, яка притягується до відповідальності.